

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. aprila 2015

Povzetek

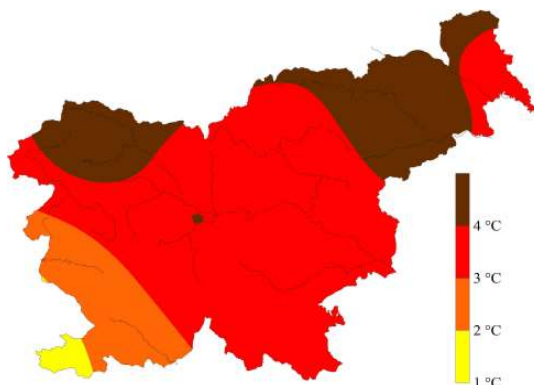
Kljub ohladitvi ob koncu druge dekade aprila, ko nas je celo v nižinah presenetil sneg, so bili posamezni dnevi izjemno topli, z najvišjimi temperaturami med 20 in 24 °C. Zato so bile toliko bolj zaskrbljujoče sveže noči in jutra, ko se je ponekod v zatišnih in izpostavljenih legah ohladilo celo pod ledišče. Zaloga vode v tleh se kljub padavinam ni popravila in ostaja rastlinam, zlasti žitom in travi, težje dostopna.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Večino druge aprilske dekade nas je sonce že prijetno grelo, saj so se najvišje temperature zraka dvigale nad 23 °C, najvišje so bile na novomeškem, mariborskem in mursko soboškem območju, okrog 26 °C. Ob koncu dekade pa je naše kraje prešla hladna fronta, ki nam je prinesla močno ohladitev, nekaj dežja in tudi sneg. Snežna meja se je spustila do 500 m nadmorske višine. Najvišje dnevne temperature zraka so se ob prehodu fronte spustile na 13 °C, na Obali na 16 °C. Najnižje temperature zraka so se v nižinskem svetu ob koncu dekade večinoma še spuščale pod ledišče, nad njim so ostale na Primorskem, v Ljubljani in Novem mestu. Sicer pa je bila dekada nadpovprečno topla, od običajnih vrednosti so bile temperature zraka za vsaj 1 °C višje na Obali, odstopanje pa se je povečevalo proti notranjosti države, kjer je bilo v večjem delu topleje za vsaj 3 °C. Padavin je bilo malo, večinoma le ob koncu dekade. Do 20 mm so jih izmerili v osrednji Sloveniji in na Dolenjskem, drugod manj, le do 10 mm, na Obali, ter skrajnem severozahodu in severovzhodu države. Največje odstopanje padavin glede na dolgoletno povprečje je bilo na zahodnem robu države in na severovzhodu, kjer količina ni presegla polovice običajnih vrednosti. Sonce je sijalo dalj časa kot v povprečju. Za več kot 30 % je dolgoletno povprečje preseglo v južnem in severovzhodnem delu, drugod je bilo odstopanje še večje, največje na severozahodu, več kot 60 %.

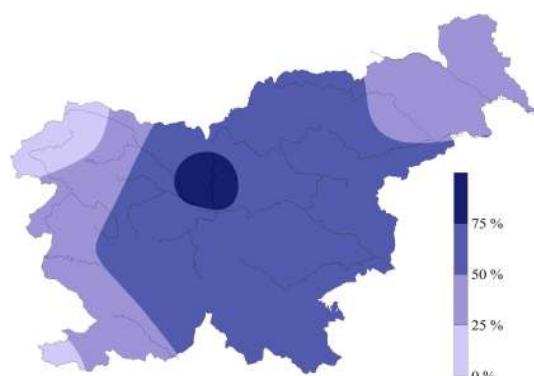
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	12,5	23,8	1,9
Portorož let.	12,6	23,6	1,8
Ljubljana	13,3	24,4	1,2
Novo mesto	12,8	25,8	0,2
Celje	12,3	25,0	-0,7
Maribor let.	12,7	25,8	-0,5
Murska Sobota	12,8	26,3	-0,9
Rateče	8,9	22,2	-5,2
Slovenj Gradec	10,9	24,6	-2,1

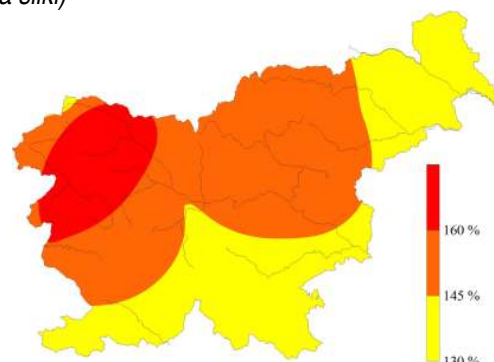
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	16,9	8	2
Portorož let.	3,2	8	2
Ljubljana	23,9	8	2
Novo mesto	23,1	7	3
Celje	14,3	8	2
Maribor let.	12,2	7	3
Murska Sobota	9,4	8	2
Rateče	3,1	8	2
Slovenj Gradec	16,6	7	3

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	90,7	13,0
Portorož let,	91,8	13,0
Ljubljana	81,5	12,6
Novo mesto	76,0	12,0
Celje	79,9	12,0
Maribor let,	82,8	12,1
Murska Sobota	80,1	12,5
Rateče	75,7	10,8
Slovenj Gradec	86,4	12,4

TEMPERATURA TAL

V drugi dekadi aprila so bila tla že ogreta do povprečnih 15 °C v Primorju, oziroma od 12 do 13 °C drugod po Sloveniji. Povprečne temperature tal so za od 1 do 2 °C presegle dolgoletno povprečje. Kljub ohladitvi v sredini dekade, se tla v globini 5 cm niso več ohladila pod 5 °C, v globini 10 cm pa ne pod 8 °C, razen izjemoma ponekod na izpostavljenih legah. Najvišje temperature tal pa so marsikje že presegle 20 °C, na Goriškem celo 24 °C.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

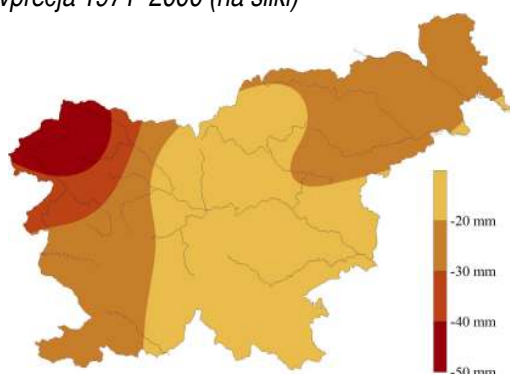
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	15,8	2,0	7,1	24,5	15,6	2,0	8,1	21,6
Portorož let.	14,2	0,7	6,6	21,4	14,2	0,7	8,6	17,6
Ljubljana	13,2	2,1	6,1	21,0	13,0	1,9	8,1	16,8
Novo mesto	12,3	1,2	7,4	16,9	12,0	0,9	8,2	15,3
Celje	13,3	2,4	7,1	19,4	12,8	2,0	8,4	16,3
Maribor let.	12,9	2,1	4,7	20,1	12,6	2,0	6,6	16,3
Murska Sobota	13,0	2,0	5,2	21,5	12,9	1,8	6,6	18,4
Slovenj Gradec	12,0	2,2	7,2	18,0	11,6	1,8	7,8	14,2

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Dekadna vodna bilanca je bila povsod negativna in podpovprečna. Vodni primanjkljaj v osrednji Sloveniji, na Gorenjskem in delu Dolenjske je bil do 10 mm, drugod več, največ na severovzhodu in jugozahodu, do 30 mm. Za vsaj 20 mm so bile vrednosti nižje od običajnih v osrednji Sloveniji, na Dolenjskem, Koroškem, delu Gorenjske in Notranjske, drugod so bila odstopanja še večja, na severozahodu države tudi do 50 mm. V povprečju je v vsej dekadi v nižinskem svetu izhlapelo iz tal in rastlin od 30 do 35 mm vode, na Gorenjskem nekoliko manj. Najvišje dnevne vrednosti so se povzpelle do okrog 4,5 mm, na celjskem, mariborskem in mursko soboškem območju so presegle 5 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

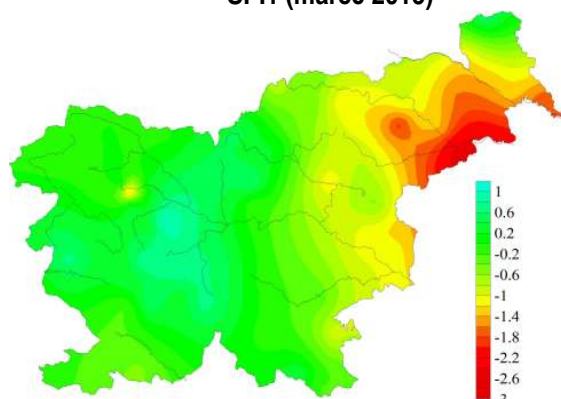
Postaja	VB	ET ₀	ET _{0>5}
Bilje	-17,1	34,0	0
Portorož let.	-31,9	35,1	0
Ljubljana	-8,4	32,3	0
Novo mesto	-7,4	30,5	0
Celje	-18,7	33,0	1
Maribor let.	-21,0	33,2	1
Murska Sobota	-25,0	34,4	1
Rateče	-23,8	26,9	0
Slovenj Gradec	-14,0	30,6	0

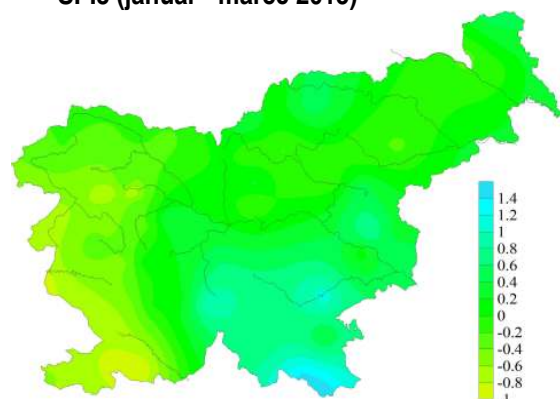
STANDARDIZIRAN PADAVINSKI INDEKS

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI1 (marec 2015)

SPI3 (januar - marec 2015)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

Padavine ob koncu pretekle dekade so bile dobrodošle vendar je padlo premalo dežja, da bi se izboljšala trenutna zaloga vode v tleh. Ta je ob padavinah le nekoliko zanihala. Kratkotrajno so padavine osvežile le površinski sloj tal, voda v tleh pa je vse do konca dekade ostala težje dostopna. Vstop v vegetacijsko obdobje je bil zaradi pomanjkanja vode počasnejši, žita se niso optimalno obraščala. V severovzhodni Sloveniji je bil ječmen ob koncu druge dekade aprila tik pred klasenjem, druga žita so še bilčila, nekatera kolenčila. Na severovzhodu države je potekala priprava tal za setev koruze. Na lahkih tleh so koruzo že posejali, kjer so tla nekoliko težja, bo setev potekala v zadnji dekadi aprila. Posejani so tudi že prvi posevki buč in sončnic. Tudi drugod po Sloveniji je potekala priprava tal za spomladansko setev, ki se bo pričela večinoma v zadnji dekadi aprila. Pomanjkanje vode v tleh se pozna tudi na travnikih, saj je bilo obraščanje travne ruše in rast trave počasnejše, zato kmetovalci še vedno čakajo, da se trava pred prvo košnjo za travno silažo še okrepi. Ob koncu dekade je ohladitev ob dežju povzročila tudi sneženje vse do nižin. Sneg se je sproti topil, hriboviti predeli pa so za nekaj dni spet postali beli. Več dni zapored so bila jutra sveža, temperature zraka pa so se marsikje nevarno približale ledišču. Na izpostavljenih legah, v hribovitih predelih in na Notranjskem pa se je ohladilo na od -2°C do -1°C . Negativne temperature zraka pa so sovpadle z cvetenjem zgodnjih koščičarjev, druge vrste sadnega drevja pa so imele cvetne brste še zaprte.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 23. 4. 2015

SLOVENIJA	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja	Ponedeljek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihite					
Pojavi	dež	dež	dež	plohe	plohe
Tmax [°C]	22	18	19	20	19
Tmin [°C]	8	9	9	10	11
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	7 .. 18	0	7 .. 18	7 .. 18	7 .. 18

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami *Vreme podrobneje*
/Modelska napoved/Verjetnostna napoved
- 10 dni